

Kort nieuws Shell

Arbitragezaak Groningen

Shell en ExxonMobil hebben in 2018 en 2019 afspraken gemaakt met de overheid over de hervorming van het Gasgebouw en de afwikkeling van de gaswinning in Groningen. Veelvuldig overleg over de interpretatie en naleving van die afspraken heeft nog niet tot overeenstemming geleid. Daarom vragen de twee bedrijven aan onafhankelijke arbiters om een oordeel te vellen. Shell en ExxonMobil willen met de overheid tot een finaal en alomvattend akkoord komen over de afwikkeling van de gaswinning in Groningen. Dit is in het belang van alle betrokkenen. Het zet een door de Groningers gewenste streep onder het gaswinningstijdperk in de provincie. Tijdens de arbitrage blijven de bedrijven zich inzetten voor het bereiken van zo'n akkoord, wat ook kan helpen meer duidelijkheid te scheppen over de energieleveringszekerheid voor Nederland. De arbitrage heeft geen effect op de dagelijkse gang van zaken rond schadeafhandeling en versterking. NAM blijft alle aardbevingsgerelateerde schade binnen haar aansprakelijkheid vergoeden en blijft verantwoordelijk voor het veilig sluiten en opruimen van het Groningenveld.

Vraag naar vloeibaar aardgas blijft stijgen

De wereldwijde vraag naar vloeibaar aardgas (lng) zal tegen 2040 naar schatting met meer dan 50 procent stijgen. Dit komt door de industriële omschakeling van kolen naar gas in China die in een stroomversnelling komt. Daarnaast gaan Zuid- en Zuidoost-Aziatische landen meer lng gebruiken om hun economische groei te ondersteunen. Dat stelt de in de tweede helft van februari gepubliceerde Shell LNG Outlook 2024. De wereldhandel in lng bereikte 404 miljoen ton in 2023, tegen 397 miljoen ton in 2022, waarbij het krappe aanbod van lng de groei beperkte.

Verkoop belang Shell op vasteland Nigeria

Shell heeft overeenstemming bereikt over de verkoop van The Shell Petroleum Development Company of Nigeria Ltd (SPDC). Het betreft de activiteiten op het land aan het consortium Renaissance dat uit vijf bedrijven bestaat, waarvan vier Nigeriaans. Dat hebben de betrokken partijen medio januari bekendgemaakt. De Nigeriaanse overheid moet de overname nog wel goedkeuren. De landactiviteiten van SPDC omvatten 15 winningsvergunningen op het land en drie in ondiep water. Het consortium Renaissance omvat de belangen van ND Western, Aradel Energy, First E&P, Waltersmith en Petrolin.

Impuls verduurzaming huishoudens en bedrijven

Shell gaat in Nederland sociale ondernemers steunen die huishoudens of het mkb helpen om sneller te verduurzamen. Dat kan bijvoorbeeld doordat ze woningen helpen isoleren, of elektrisch deelsvervoer stimuleren. De eerste vier bedrijven ontvingen medio februari een bijdrage uit het nieuwe Shell Impact Fund. Shell hoopt met de doelgerichte investeringen uit het fonds indirect 100.000 huishoudens en midden- en kleinbedrijven te helpen met het verlagen van hun energiekosten, het verkleinen van hun energieverbruik of het zorgen voor toegang tot schonere energie en duurzamere mobiliteit.

Meerjarig contract voor vloeibaar aardgas Canada

Shell gaat twintig jaar lang telkens 2 miljoen ton vloeibaar aardgas (lng) afnemen van het Ksi Lisims-project in het westen van Canada. Dat hebben de betrokken partijen begin januari laten weten. Het gas is bestemd voor afnemers in Azië. De overeenkomst met Shell is het eerste afnamecontract voor het Ksi Lisims-project, dat voorziet in een drijvende lng-fabriek nabij de grens met Alaska. Het project is een samenwerking tussen een Canadees en een Amerikaans lng-bedrijf en de Nisga'a, de inheemse bevolking van het gebied in Brits-Columbia. De installatie moet rond 2030 operationeel zijn en dan jaarlijks in totaal 12 miljoen ton vloeibaar aardgas leveren.

De energietransitie, dat ben je zelf

Ondertussen op de ledenvergadering van Energiecoöperatie Gouda

Voorzitter Léon van der Meij geeft alvast het goede voorbeeld en steekt zijn rechterhand de lucht in, terwijl hij de aanwezige leden van Energiecoöperatie Gouda vriendelijk vraagt: "En wie stemt er vóór het projectvoorstel voor zonnepanelen op het dak van de petanquevereniging?"

Tekst Matthijs Timmers

Beeld Jiri Büller

Bij binnenkomst liggen
– hoe kan het anders –
de Goudse stroopwafels
op een schaalkje

Gouda barst van de groene energie

Naast energiecoöperatie Gouda zijn er meer verenigingen voor de opwek van duurzame energie in deze Zuid-Hollandse stad.

→ **Coöperatieve Energie Kort Haarlem**
Kort Haarlem is een wijk in Gouda. Deze coöperatie wil een warmtenet aanleggen en de warmte uit de IJssel gebruiken voor het verwarmen van meer dan 700 aangrenzende woningen.

→ **Energie coöperatie Goudse Panelen**
Een coöperatie die het voor leden mogelijk maakt om in zonnepanelen op bedrijfsdaken deel te nemen. Dit op initiatief van drie grote Goudse ondernemingen.

→ **Stichting Zon op GOUDasfalt**
GOUDasfalt is een oude asfaltfabriek, thans evenemententerrein. Zon op GOUDasfalt is het eerste collectieve zonnepanelenproject in Gouda. Met in totaal 424 zonnepanelen wordt groene stroom opgewekt. Men onderzoekt nu manieren om de energie op te slaan.

→ **Energiecoöperatie Gouda**
Coöperatie met 85 leden die binnenkort twee projecten met zonnepanelen opstart en deelneemt aan een groot energiebesparingsplan van de gemeente Gouda.

Na een enkele voorzichtige kanttekening vanuit de zaal over de financiële doorrekening van het project, gaan ook de handen van het overgrote deel van de leden gedwee omhoog. En daarmee is dit agendapunt van de allereerste algemene ledenvergadering van dit nieuwe jaar succesvol afgehamerd.

Van der Meij geeft een tevreden en opgelucht knikje richting de penningmeester, die naast hem zit en even daarvoor minutieus de begroting van de energiecoöperatie uiteen heeft gezet aan de aanwezigen. Het komende jaar kan de coöperatie aan de slag, met echte duurzame energieprojecten. Geen plannen op papier, maar werkelijkheid. En dat heeft deze Goudse energiecoöperatie nodig, vindt de voorzitter.

Ledenvergadering met extra's
Energiecoöperatie Gouda houdt deze avond haar algemene ledenvergadering en knoopt er meteen een inhoudelijke themabijeenkomst over buurtbatterijen aan vast, inclusief een afsluitende borrel

annex nieuwjaarsbijeenkomst. Een bomvolle avond dus.

Plaats van handeling van deze vergadering is de grote zaal van Sociëteit Concordia, een nostalgie ademende ruimte in een 153 jaar oud en statig pand in de binnenstad van Gouda. Bij binnenkomst liggen – hoe kan het anders – de Goudse stroopwafels op een schaalteje. Pak gerust, ik heb ze niet geteld, aldus de gastheer van de sociëteit. Er is koffie of thee uit kannen die bezoekers zelf kunnen inschenken in gestapelde witte kopjes en schoteltjes. De zaal is aangekleed met banners met de slogan: 'zorgen maken over het klimaat is niet genoeg, daarom: ik doe mee!'

Naast het fiat op het project met de zonnepanelen op het dak van de petanquevereniging van de Zuid-Hollandse stad, kunnen ook andere plannen op goedkeuring rekenen. Zo gaat een vergelijkbaar initiatief van start op het dak van een kerk van Gouda. Net als de leden van de petanquevereniging

- ◀ Op evenemententerrein GOUDasfalt wordt zonne-energie opgewekt. De volgende stap is om de energie op te slaan. De stichting denkt aan een grote buurtaccu.
- ▲ De petanquevereniging heeft nog dak 'over' voor coöperatieve zonnepanelen.

“En wie stemt er vóór het projectvoorstel voor zonnepanelen op het dak van de petanquevereniging?”

hebben ook de kerklieden dakoppervlak 'over' dat ze graag beschikbaar stellen voor duurzame energie-opwek. De energiecoöperatie Gouda regelt de installatie, het beheer en het onderhoud; de leden van de kerk en de vereniging leggen het geld in voor de investering van de panelen. Ook omwonenden kunnen deelnemen. Waarbij ze kunnen rekenen op een jaarlijks rendement van 2 procent, zo belooft de coöperatie. Met deze projecten groeit het aandeel duurzame energie in Gouda.

Naast opwekken, ook besparen

Een volgend punt op de agenda waarvoor de handen omhooggaan, gaat niet zozeer over duurzame energieopwekking, maar over energiebesparing. “Daarmee is onze coöperatie een beetje anders dan andere, want de meeste richten zich puur op het opwekken van duurzame energie”, legt voorzitter Van der Meij uit. Met een subsidie van de gemeente Gouda gaat de energiecoöperatie meehelpen om het project 'De Energiekaravaan' uit te voeren. Een stoet

aan aangestelde 'energie-adviseurs' trekt langs de deuren met allerlei adviezen en maatregelen om Goudse huizen beter te isoleren. Lokale aannemers voeren de werkzaamheden uit, waarbij geldt: hoe meer huishoudens meedoen, hoe hoger de korting. Door isolerende maatregelen te treffen, help je óók de energietransitie vooruit, is de gedachte. Energie die je bespaart, hoef je immers niet op te wekken.

Een ambitieus meerjarenplan

De energiecoöperatie Gouda heeft nóg meer plannen voor de toekomst. Een van de leden van het bestuur is grafisch vormgever en heeft een bont en professioneel ogend meerjarenplan gemaakt. Met iconen is aangegeven waar de coöperatie zich hard voor maakt, en waarom, tot en met 2026. En dat is best een boel, merkt een van de kritische leden uit de zaal op. Misschien dat niet alles uit het plan ook daadwerkelijk kan worden uitgevoerd, antwoordt de voorzitter relativerend. Maar de inhoud van het meerjarenplan zet wél de toon:

de ambities zijn hoog. “Eigenlijk bestaat onze coöperatie al best lang, acht jaar”, verklaart de voorzitter. “Tot nog toe is de aandacht vooral gericht op het geven van voorlichting over duurzaamheid. Gelukkig komen nu de eerste tastbare initiatieven van de grond. Met ons nieuwe bestuur willen we nieuwe energie geven aan onze coöperatie.”

Op naar meer leden

Het nieuwe elan lijkt haar vruchten af te werpen, met de formele goedkeuring op de eerste drie duurzame initiatieven. En met een ledengroei die zich sinds afgelopen jaar lijkt af te tekenen. Inmiddels zijn 85 Gouvenaars aangesloten bij deze coöperatie. Ook over de opkomst in de sociëteitszaal vanavond heeft het bestuur geen klagen. Een van de jongste aanwezigen vraagt voorzichtig de aandacht en introduceert zichzelf: “Ik ben 37, en als ik hier zo 'ns om me heen kijk...” Waarmee hij subtiel maar duidelijk de tamelijk vergrijsde samenstelling van het ledenbestand aanstipt. Het is het lot van een energiecoöperatie, een vereniging, die het vaak moet hebben van de inzet van vrijwilligers. Het jongste lid roept daarom zijn generatiegenoten op: “Je kunt wel op de A12 gaan zitten, maar je kunt ook écht meedoen.”

Is genoteerd door de voorzitter, die de ledenvergadering behendig en voortvarend richting het afsluitende Wat Verder Ter Tafel Komt-rondje stuurt. Het openbare inhoudelijke themadeel van de avond over buurtbatterijen vangt namelijk spoedig aan. Op dit aansluitende gedeelte zijn, naast de leden, ook andere in duurzame energie geïnteresseerde inwoners van Gouda welkom. En die interesse is behoorlijk. De bezoekers staan al in de deuropening en voegen zich – met koffie en stroopwafels – bij de coöperatieleden in de zaal. De nieuwe PowerPointpresentaties worden ingeladen, inclusief het herkenbare gestoei met snoertjes en verbindingen.

Stad én dorp

De meesten kennen elkaar, vanuit het Goudse, en dan vooral het duurzame circuit. Gouda is een stad, maar toch ook net een dorp. De ondernemer met de

Energiecoöperaties in Nederland

Nederland telt in totaal meer dan 700 energiecoöperaties. Een energiecoöperatie is een verzameling bewoners en/of ondernemers uit een bepaald gebied die de handen ineen hebben geslagen om samen duurzame energie op te wekken. Voor groene stroom, of voor de verwarming van hun huizen. Dat doen ze via projecten met windmolens of zonnepanelen op daken. Ook zijn er steeds meer coöperaties die investeren in duurzame warmte, bijvoorbeeld door samen warmtepompen in te kopen of door een lokaal warmtenet te laten aanleggen. Verder wordt steeds vaker gedacht aan oplossingen om energie in een wijk op te slaan, bijvoorbeeld met accu's, om zo de druk op het elektriciteitsnet te verlagen.

De coöperaties verschillen onderling in soort projecten en in omvang. Er zijn er met meer dan duizend leden, maar ook met slechts een handje vol. Het zijn stuk voor stuk verenigingen waarin de leden allemaal een stem hebben. Coöperaties maken geen winst. Het geld dat met projecten wordt verdiend, gaat direct naar verdere lokale verduurzaming.

Na een stormachtige groei vanaf 2012 lijkt die sinds een aantal jaar wat af te vlakken. Dat is ook logisch te verklaren, want 86 procent van alle gemeentes in Nederland heeft inmiddels een energiecoöperatie binnen de gemeentegrenzen. Het aantal actieve leden van een coöperatie blijft nog wel steeds doorgroeien, naar 120.000 volgens de laatste cijfers van 2022.

- Energiecoöperaties in Nederland: **705**
- Aantal actieve leden: **120.000**
- Opgesteld collectief vermogen van zonprojecten: **272 MWp*** (en 243 MWp in de pijplijn). Dat is vergelijkbaar met het elektriciteitsverbruik van bijna 81.600 huishoudens
- Totaal vermogen van coöperatieve windprojecten: **315,6 MW** (en 28 MW in de pijplijn), vergelijkbaar met het elektriciteitsverbruik van 337.000 huishoudens
- Aantal projecten voor duurzame warmte: **78**

Bron: Lokale Energie Monitor 2022

* MWp staat voor megawatt piek, het maximaal vermogen van een zonnepaneel onder optimale omstandigheden.

meeste zonnepanelen – 670! - van heel Gouda op zijn dak. De net aangestelde fanatieke klimaatburgemeester van Gouda die liever gisteren dan vandaag de fossiele industrie de nek omdraait. De natuurkundige die met de gemeente onderhandelt om zijn compleet doorge-rekende plan voor aquathermie inclusief warmtenet goedgekeurd te krijgen. De voorzitter van een andere energiecoöperatie in Gouda, die met zijn coöperatie nét een stap verder is dan waar hij vanavond op bezoek is. En de festivalorganisator die op zijn evenemententerrein met steun van betalende leden een groot zonnedak heeft gerealiseerd, en nu onderzoekt hoe hij die zonne-energie kan opslaan in een grote batterij, en of dat rendabel kan. Het is per slot van rekening niet altijd feest op het terrein.

Het is opvallend hoe de bezoekers, hoewel het overgrote deel vrijwillig actief op dit thema, zich diep hebben ingevreten in de materie. Wanneer de aftrappende spreker op zijn eerste slide een gedetailleerd stroomschema

laat zien en daarmee het onderwerp netcongestie aansnijdt, schuiven de billen collectief richting de puntjes van de stoelen. Ook de volgende presentaties over allerlei soorten buurtbatterijen, inclusief investeringen en terugverdiens-tijden, worden geboeid door het publiek ontvangen. Al deze duurzaam actieve Gouwenaars kennen de problematiek van de druk op het stroomnet, voelen de noodzaak van lokale opslag én zijn gretig om zelf een bijdrage te leveren aan de energietransitie. Dichtbij, rendabel en het liefst zo snel mogelijk.

Achter in de zaal van Sociëteit Concordia zwelt langzaam het gezellige geluid aan van klinkende flesjes bier aan. De stroopwafels zijn inmiddels vervangen door schaaltes met notenmelange. Vol kennis, én vol energie verplaatst de menigte zich richting de borrel. Rechts en vooral links worden flyers van de Energiecoöperatie Gouda uitgedeeld. Wie nog geen lid is, is dat waarschijnlijk binnenkort wel.

5,8%

In het schooljaar 2022-2023 kozen 1.687 meisjes op het vmbo voor een technisch profiel. Dat is 5,8% van het totaal aantal vmbo-studenten. Het is fractioneel hoger dan het jaar daarvoor, maar fractioneel blijft het. Uit onderzoeken blijkt dat

het gebrek aan vrouwelijke rolmodellen een van de verklaringen is. Andere zijn stereotiepe opvattingen over technische beroepen, het feit dat meisjes minder vaak een bèta-advies krijgen dan jongens en de (masculiene) cultuur bij werkgevers

in de techniek. Eind derde kwartaal 2023 stonden 81.450 vacatures open in de technische sector. En van alle vrouwen die werken in de techniek, 16% van het totaal, is de helft op 35-jarige leeftijd weer vertrokken.

